

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

1:a årg.

Den 29 Juli 1900

N:r 44

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *Harald Hjärne* (med 1 porträtt). *Hjärtesorg*, Skiss för H. 8 D. *I mobiliseringstid, II* (med 8 illustrationer). *Från invigningen af Hälshults jubileumssanatorium* (med 1 illustration). *Den stora reyn vid Longchamps* (med 4 illustrationer). *Konungens resa till västkusten* (med 12 illustrationer). *Trenne kungagrupper* (med 3 illustrationer). *Två bilder från London* (med 2 illustrationer). *Två jubeldoktorer* (med 2 porträtt). *Guldtörstens offer* (Följetong, med 1 illustration, forts. och slut).

D. F. BONNIERS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1900.

Foto. Dahlgren, Upsala.

PROFESSOR HARALD HJÄRNE.

En akademisk vikingagestalt är Harald Hjärne. Den dristiga hugen, för hvilken fejden med hvem det vara må ter sig som en lifvande lek, har han tagit i arf, och den obändiga lusten att med sitt drakskepp plöja upp böljor. Men hans drakskepp är den fredliga historiska vetenskapen, och hans vikingalyne tyglas af den akademiska värdigheten.

Ingen svensk universitetslärare bär upp sin akademiska värdighet med en så imponerande öfverlägsenhet som han, ej med later blott, utan med personligt innehåll, personlig gärning. Den historiska undervisningen vid Upsala universitet har under hans ledning fått en läggning, som gör densamma till en helt annan vetenskap än den gemenliga uppenbarar sig som. Professor Hjärnes-historiska undervisning ger i breda drag öfversikten af de historiska krafternas spel. Detaljerna, som hos andra bli allt, få af honom sin rätta plats som kuggar i de hvilka axlar han aldrig glömmat att utpeka. Man har invändt mot detta historiska system, att detsamma icke ger tillräckligt utrymme åt personligheterna, men om än denna invändning icke saknar befogenhet, så rubbar den åtminstone icke det vetenskapliga intresset hos hans system och för den undervisning hvare det utvecklas. Det är i denna undervisning, som föreläsare, som ordförande i Historiska föreningen och som ledare af det Historiska seminariet, hvars grundläggare han är, som professor Hjärne nedlagt sitt mästa arbete. Hans författarevärdighet har visserligen varit ganska omfattande och gifvit nog belysning åt mycket, men den har aldrig samlat sig till något stort och afgörande verk. Detta är att beklaga, ty däraf följer, att eftervärlden hvarken kan uppskatta eller tillgodogöra sig hans vetenskapliga insats, såsom den borde. Det mästa han skrivit är spridd i vetenskapliga tidskrifter och smärre publikationer.

Han har en viss förkärlek för lättare litterära kommunikationsmedel i allmänhet. Äfven tidningspressen har han ganska flitigt begagnat som språkrör för vetenskapliga inlägg i frågan af allmänna intresse för dagen. Här knyter han sin vetenskapliga gärning vid den politiska. Dessa tidningsuppsatser, som han i synnerhet under senare år flitigt strött omkring sig, ha nämligen företrädesvis behandlat aktuella stridsfrågor af politisk innebörd. Ej håller här han hans skaplyne förnekat sig. Fastmer har det gjort sig gällande med ännu större pregnans än annars. Högst sällan har hans mening sammanfallit med den gängse, och när den någon gång det gjort, har han gifvit den en motivering, som varit hans och ingen annans och ett uttryck, som fritagit honom från hvarje sken af att göra koristtjänst. I den dagspolitiska diskussionen, där de vanliga inläggen som naturligt är, sällan bjuda på öfverraskningar i uppslag och synpunkter, verka hans inlägg stundom nästan paradoxalt förbryllande. Därpå beror det nog till en del, att han sällan blir motsagd. Men den egentliga förklaringen därtill ligger säkerligen i, att just ingen vågar inlåta sig i fäktning med honom, därför att ingen sitter inne med

de vapen som fordras därtill. Hans lust att alltid gå sin egen väg har gjort att hans politiska roll hittills icke blifvit någon annan än resonnörens. Hvarken de konservativa eller de liberale ha varit riktigt hånade att kora honom till sin man. Vid de senaste valen ha emellertid de senare beslutit sig för att samlas omkring honom, ehuru de visserligen väl vetat, att han icke precis varit någon målsman för deras meningar i alla stycken. Likväl ha de tyckt sig spåra en viss dragning åt deras sida i hans politiska uttalanden, kanske beroende på att de frågor, där han förut stått dem emot såsom t. ex. tullfrågan, förlorat sin aktualitet, medan i andra frågor såsom t. ex. försvarsfrågan deras egen opinion närmade sig hans. Därtill kommer att han i rösträttsfrågan intagit en utpräglad reformvänlig ståndpunkt, och till och med såsom undertecknare af den stora masspetitionen deltog i dess öfverlämnande. Det varma intresse som han visat för föreningsrörelsen och för folkupplysningsarbetet har nog äfven stärkt hans aktier i detta läger.

Det fanns en tid, när dessa voro på väg att falla under pari inom de frisinnade studentkretsarne. Det var under den radikala Sturm- och Drang-perioden på 80-talet, och i början af 90-talet. Hans ställning till verdandismen under den kritiska tiden, då det akademiska konsistoriet svängde sin färla, ådrog honom på dessa håll rätt mycken förbittring. Och när han några år senare under de offentliga diskussionerna om kristendom och kultur dubbade sig till den teologiska fakultetens stridsman, uppfattades det såsom en bestämd brytning med »de unga». Men det visade sig snart, att han icke förlorat sin gamla obändighet, och snart stod han lika trygg och lika bredaxlad och läste lagen för sina nyförvärfvade vänner och allra tacksammaste åhörare. Under dessa disputationer var professor Hjärne i sitt esse. Hans nästan till allvetenhet gränsande beläsenhet, hans fyndighet och den storstilade glansen i hans framställningskonst gjorde honom fruktansvärd. Nu är de stora akademiska kulturdebatternas tid förbi, och professor Hjärnes stridslust får söka sig uttryck på andra håll. Strid vill han och strid väcker han, äfven när han icke vill. Senast förledet år var en häftig storm på väg att resa sig emot honom i Finland, därför att han företagit sig att förklara den ryska politikens innebörd, som han både historiskt och aktuellt torde känna bättre än någon annan svensk. Under den rådande nervositeten uppfattades hans förklaring som ett försvar. Han hade visat: »sådan är krokodilen och sådan ser han ut», men det uttolkades, såsom om han sagt: »hvilket älskligt djur är icke krokodilen». Ännu i dag hysa nog finnarna en viss misstro till honom, medan däremot deras polska olycksbröder nyss med hänförelse hälsat honom såsom Upsala universitetets ombud vid det stora universitetetsjubileet i Krakau, där han genom sitt uppträdande afvann en dansk kollega det erkännandet: »Med all aktning för de öfriga nordiska universitetens representanter, Upsala var det, som tog priset».

HJÄRTE SORG.

Skiss af *Anny Stedt*. FÖR HVAR 8 DAG.

Efter ett lätt vårrägn strålade solen plötsligt upp för att ännu en gång visa sig, innan hon skulle dala. Sju silfverrena slag från den antika pendylen kom Elsa att rycka till, där hon bekvämt halfåg i den djupa korgstolen. Det var med en graciös rörelse, hon lutade sig tillbaka, med händerna knutna under nacken. Hennes slanka figur kom härigenom att se fylligare ut och fick något nästan utmanande öfver sig.

En lång suck undslapp hennes varma, röda läppar och med en energisk gest steg hon upp och gick ett slag öfver det med mjuka mattor belagda rummet. Så intog hon samma bekväma ställning, med blicken hvilande i fjärran. »— — — och jag anser mig lycklig att ej vara någon af kontrahenterna». Ja, så hade han nyss sagt, och de orden ringde beständigt i hennes öron. Menade han verkligen det? Hvarför hade han då... hvarför kom han då hit så ofta, så gärna? ... En dyster förtviflan bemäktigade sig henne och hon genomgick allt under dessa tre år.

Hon mindes så väl den första gången, hon sett honom, sitt lifs lycka eller olycka, väl eller ve. Hon hade från första stunden fattat honom, sådan han var och hon alltid funnit honom vara: den ömsinte och hjärtgode människovännen och läkaren!

Tre år, åh så långa, men så lyckliga, lyckliga just därför, att hon icke anat den sällhet, som smög sig in på henne, så ofta hon kände hans närhet. Under dessa år hade hennes mor dött och lämnat henne ensam i sin sorg med sina dystra barndoms- och ungdomsminnen. Men denna ensamhet hade känts dubbelt svår, om ej han funnits, som tröstat och hjälpt och många gånger ingifvit mod och hopp i detta unga känslöshjärta, tacksamt för hvarje den minsta vänlighet af honom.

Han hade gjort några sjukbesök hos henne, men så småningom förnyades dessa allt oftare och han kom då ej som läkaren, utan som människovännen. Dessa små besök voro de ljusaste punkter i Elsas lif. Aldrig gick tiden så fort som då och aldrig kunde hon ryckas med så, som när han beskref, läste eller berättade något. Han var så enkel, rättfram och taktfull i sitt sätt och sina yttranden, huru skulle han väl kunna annat emot henne, med denna friska, unga och sunda själ. — Hvardagslifvets ständiga små bekymmer, dess sorger och missträkningar — allt hade flytt, då hennes manlige vän så här som i kväll kommit hit och inlagt något af sitt eget jag hos henne. Var han blott hennes vän?

Kunde det existera vänskap mellan en man och en kvinna?

Nej, det var ej vänskap hon kände, det hade hon för länge sedan förstätt; hvarför skulle hon numera darra så, då han tog hennes lilla hand i sin, eller hvad var det, som kom allt blodet att rusa till hennes hjärta, då hon hörde hans steg närma sig henne? Hon hade försökt bekämpa de gryende första känslorna, hade trängt tillbaka och tystat ned hvarje sådan förmätnings tanke, som att han, den rike, firade och ansedde läkaren, skulle med kärlekens trängtande blickar söka henne, henne, den fattiga, obetydliga flickan — — — aldrig, aldrig!

Hon kunde ju fritt tyda hans känslor i de ord, han nyss sagt, ord, som för henne inneburo allt — eller intet! Minnenas hela dunkla här grep henne fast med tusende armar och hon lefde nu om i långa kvalfulla minuter, hvad hon känt, drömt och

— hoppats. Hon höll honom så innerligt kär i djupet af sitt unga hjärta, denne man, som så öppet visat sitt intresse och deltagande för henne. Hvad ville han då? Var det blott en farlig lek — ett tidsfördrif?

Hon gick bort till sin athenienne och tog en röd ros ur den bukett, han nyss skänkt henne. Hon höll den en stund upp emot en sista dallrande solstråle, som gaf den en ännu djupare färg och med sina fuktiga och friska läppar smekte hon de sammetslena bladen.

Det hade varit en så lycklig tid och för hvarje hans besök hade hon stigit, stigit allt högre upp på lyckans och kärlekens tinnar, för att nu med ens falla ned från en svindlande höjd. Dessa ord, så obetydliga i sig själf, hade förtagit henne allt lefnadshopp, all tro.

De hade talat om äktenskap och vigsel samt de ceremoniosa tillställningarna i kyrkor och kapell vid dylika tillfällen och så hade han slutat sina betraktelser med de orden: »och jag anser mig lycklig att ej vara någon af kontrahenterna». Han hade ej menat individuelt och ville visst icke sära henne, ty hade han anat, hvilken sorg de skulle åstadkomma, hade de aldrig blifvit sagda. I kväll hade de talat så mycket, så allvarligt, hon tyckte det varit som ett afsked. Hon hade lyssnat till hans kära smekande stämma som till en sång, hvilken hon långt bort förnam endast som i en dröm och dock stod allt så klart för henne nu. Han skulle således aldrig vilja vara en af dem? Skulle således aldrig vilja gifva sin tro åt någon? — Han hade således endast lekt med hennes — och sina egna känslor, ty nog hade han väl känt något för henne — men hade hon måne förverkat hans kärlek? Nej, hon hade innerst bevarat den så djupt, att han aldrig skulle ana dess tillvaro, aldrig låtit ertappa sig — alltid på vakt, då det gällt — — —

Hon måste bort härifrån. Hon kände, att hon ej skulle kunna återse honom, ty hon var en svag kvinna, som just i ett återseende skulle kunna föråda sina innersta heligaste känslor. Men hon skulle vara stark, hon skulle kämpa sin sista kamp modigt, utan att se till höger eller vänster. Och, hvad som skulle göra henne stark var, att han icke visste hvad som bodde i hennes hjärta och att den långa, underliga blick, han en gång så ljft fäste på henne och som gjorde henne blott alltför klok på sig själf, icke fick, icke kunde hafva den betydelse, som då likt en blix sköt genom hennes själ — — —

År följde på år och hon återsåg ej sin ungdoms älskade. Det var en tung tid, isynnerhet den första, men hon sköt undan hvarje tanke på hvad som varit och kunnat vara. Glömde hon? Kanske. Hon trodde så nästan själf ibland. Där ligger mycket i en kvinnas hjärta och tiden döfvar ungdoms heta kraf och oroliga längtan!

Åh, hvad hon blifvit gammal nu, hon var ju hela trettiofem år, men hon borde vara ändå äldre, tyckte hon, eftersom tiden trots arbete och id gått så sakta och långsamt. Hon hade ej dansat på rosor dessa år, men sorgen och saknaden hade gifvit hennes milda ögon och fagra anlete något drömmande och längtansfullt. Hon gick stilla och blidt fram i hvardagslifvets prosa och öfverallt förvärfvade hon vänner, stora som små. Lifvet lefves lättare, när drömmen om lycka icke längre kräfver sitt rum, när hvardagslifvet stund för stund lägger beslag på sinnet — och när man börjar njötas med hvad lifvet är i stället för hvad det kunde vara.

I MOBILISERINGSTID. II.

Bilderna efter fotografier tagna för HVAR 8 DAG.

Foto. Een, Eksund.

Konungen åser truppernas ställning.

Amatörfoto. Lindqvist, Linköping.

Smålands Husarer och Värmlands Fältjägare i väntan på anfall.

Ehuru försöksmobiliseringen på det hela försig gick lyckligt, visade sig helt naturligt en del brister. Bland mycket godt fanns också inblandadt en hel del odugligt, hvilket det bör vara vår käraste plikt att ju förr dess hällre undanskaffa.

Hvad har man då lärt af försöksmobiliseringen? Låt oss i korthet repetera de resultat till hvilka fackmannen kommit — och på hvilka han, uppriktigt taladt, till stor del på förhand gjort sig beredd.

Metoden för de värnpliktiges inkallande visade sig alltför omständlig och tungredd och dyrbar, särskildt för ett land med så stora resurser som vårt i fråga om telefon och telegraf. Postverket hade däremot sin dryga anpart i mobiliseringsbestyren. För de centrala postkontorens chefer gälde det att trygga en snabb förmedling mellan den till mobiliseringen inkallade och hans befäl. På priset för denna förmedling fick fästas mindre afseende,

ty hufvudsaken var att mobiliseringsordern skulle komma snabbt och säkert fram. Bicyklister och folk med skjutsar fingo en extra förtjänst, och det kunde ej förhindras, att de »höggo till». Det dyrbaraste mobiliseringsbrevet blef nog det, som beordrade en ung man i Valdemarksvikstrakten till mobiliseringen. Det kostade c:a 14 kr. i befördran!

Under mobiliseringen första skeden visade sig tydligt svårigheterna att låta fredsformationerna svälla ut till den fältmässiga indelningen genom upprättande af den tredje

liniebataljonen, bristen på underbefäl o. s. v.

Ännu mera i ögonen fallande voro en del andra

Foto. Een, Eksund.

Kavallerister på rekognosering.

Ambulansen i arbete.

brister, hvilka kommit
vår militära organisa-
tion att framstå i en
ganska ofördelaktig
dager. Under det att
truppernas goda upp-
förande, stora villighet
och det svenska soldat-
materielelets förträffliga
egenskaper ur både
fysisk och intellektuell
synpunkt berömdes all-
mänt, så lämnade trup-
pernas marschduglig-
heten, träningen, skjut-
skickligheten, eld-
disciplinen och förmå-
gan att tillgodogöra sig
terrängen mycket öf-
rigt att önska. Och
orsaken till dessa miss-
förhållanden är uteslu-
tande att söka i bri-
stande öfning, liksom
det behöfves ökad
praktisk öfning för

Amatörfoto. Een, Eksund.

De sårade förbindas.

Amatörfoto. Johansson, Linköping.

Värmlands Fältjägare återkomma till Malmen.

Foto. Svensson, Linköping.

Lifgrenadierer i hvila efter striden.

truppbefälet, framför allt kompani- och pluton-befälet.

* * *

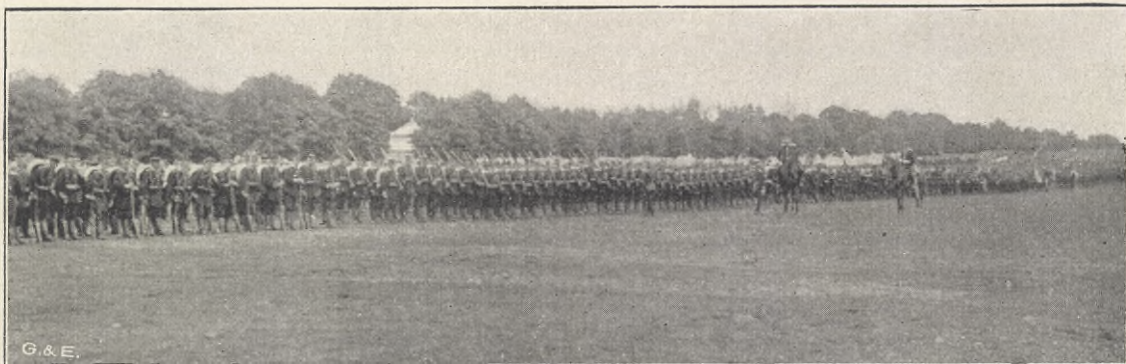
Ett regemente, hvilket synes ha utvecklats större uthållighet och visat sig bättre uthärda strapatserna än i allmänhet de andra var Värmlands Fältjägare. Åtminstone gjorde deras rörelser detta intryck. En korrespondent, som flitigt följde med dem på manövern, berättar bl. a. följande anekdot:

»Jag såg östgötar i massa, som makligt marscherade fram i terrängen utan att det minsta begagna sig af de möjligheter till skydd som den erbjöd. Det var för besvärligt att krypa i landsvägsdikena kring rågåkrarne, och så gick man förstas hällre i slutet trupp och upprätt ställning — som ypperliga skottaflor. Under det jag följde med jägarnes anfall, fick en liten trupp af dem order att rekognoscera mot bron öfver Slaka-ån. De kröpo ner i landsvägsdikena, fast lervattnet i dem stod fotsdjupt.

»Jag följde med den lilla skaran nedåt ån rätt mot gapet på fienden, för att se huru denne hade det. Våra jägare smögo som indianer därefter i dikets lerdy. När vi kommo fram till bron, sprängde en fientlig kavalleritruupp plötsligt fram ur skogsbrynet, medan bakom buskarne dolt infanteri lossade på blott några få meters håll en mördande salva mot vår handfull jägare.

»Men värmländingarne ansågo sig visst inte tillräckligt döda än; de kastade sig framstupa mot dikeskanten, sköto i sin tur en häjdundrande salva, och — man såg rytteriet snabbt kasta om hästarne och fly, medan de enligt min tanke så stendöde värmländingarne kröpo vidare fram i sitt dike.

»Jag bad en officer om förklaring på detta fenomen. Jag fick veta, att jägarne handlat fullständigt rätt. De kunde inte antagas vara döda allesammans, och de öfverlevandes salva var tillräcklig för att förjaga kavalleritruppen, emedan rytteri erbjuder så stor målyta för gevärselden, att det inte har utsikt att kunna motstå ett infanterianfall.»

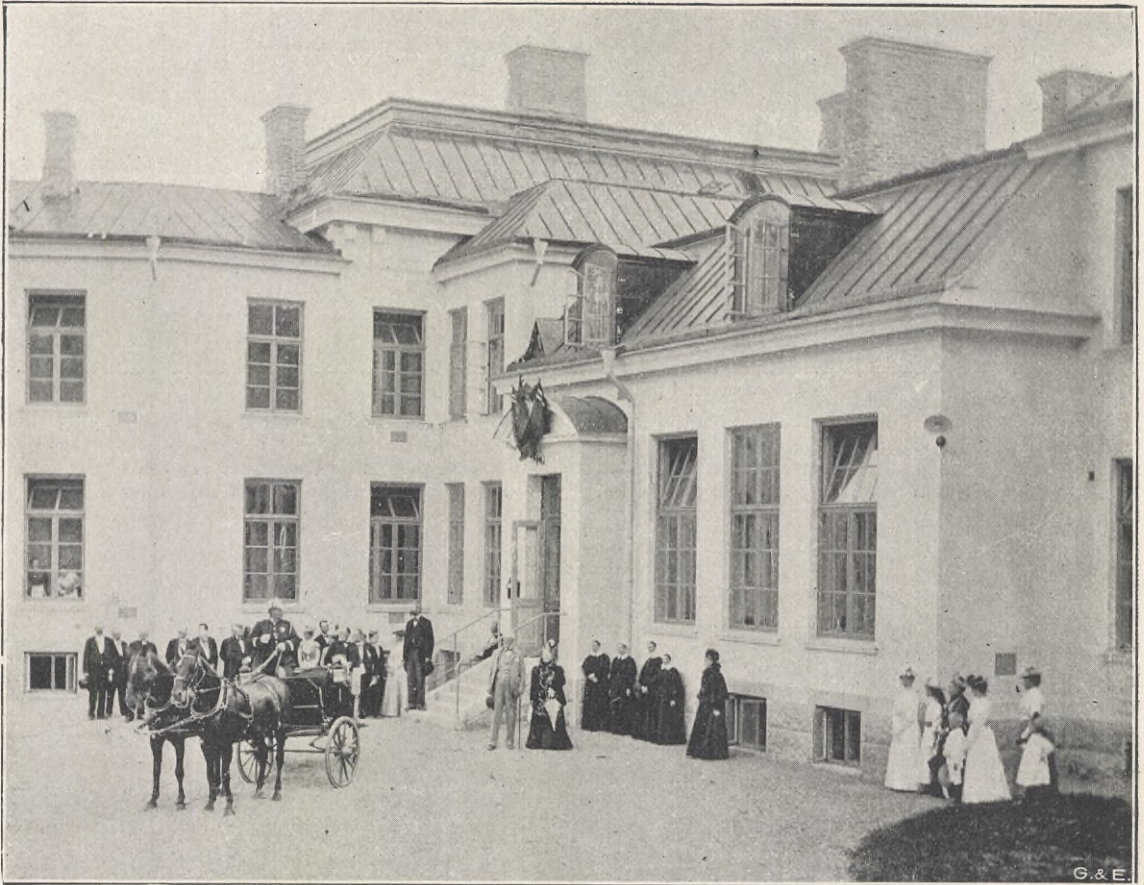

Amatörfoto. Johansson, Linköping.

Trupperna skola aftackas å Malmen.

FRÅN INVIGNINGEN AF HÅLAHULTS JUBILEUMSSANATORIUM

DEN 13 JULI 1900.

Bilden är tagen omedelbart efter konungens och drottningens ankomst till sanatoriet. Den framställer

DD. MM. med sin uppvaktning och sanatoriets styrelse vid hufvudingången å komplexens norra fasad.

DEN STORA REVYN PÅ LONGCHAMPS.

Från HVAR 8 DAGS Pariskorrespondent. Fotografier af fotograf Delton, Paris.

Den årliga revyn på Longchamps den 14 juli, då Paris garnison defilerar för republikens president, hade i år ett större intresse än vanligt. Den vanliga publiken var förökad med den massa af utländingar, som kommit till utställningen. Dess-

utom befarade man, att revyn i år icke skulle af-löpa utan allvarsamma oroligheter.

Nationalisterna, hvilka i Paris äro särskildt talrika, hade beslutat begagna sig af entusiasmen för armen till att demonstrera mot regeringen.

Republikens president åker under eskort till revyn å Longchamps.

Senatens president eskorteras till revyn.

Sinnena äro nu mer än vanligt upphetsade i Paris och partihatet starkare än någonsin på grund af regeringens beslutsamma uppträdande mot flera högre officerare, som tillåtit sig att göra opposition mot regeringen.

kyrassierer, erbjöd en ståtlig anblick, då den, med en guldsmidd förridare i spetsen, rullade in på Longchamps. Efteråt följde senatens president, Fallières, hvars vagn eskorterades af lansbeväpnade dragoner.

Kavalleriet defilerar.

Paraden i år gick emellertid lika lugnt som alltid. Vid presidentens ankomst till Longchamps, liksom vid hans återfärd till Elysée, förekommo visserligen några demonstrationer för och emot presidentens person, men i det hela lyckades polisen, som aldrig varit mobiliserad till så stort antal, att hindra partierna från att råka i handgemäng med hvarandra.

Presidentens kortège, eskorterad af en skvadron

Den paraderande styrkan, omkring 20,000 man af alla vapen, defilerade under nära 2 timmar framför tribunerna. Särskildt beundrades kavalleriet, hvilket efter defilén, samladt på en enda linie, utförde en choc mot tribunerna i vild karrier för att på några få meters afstånd tvärt hädas. Denna imponanta manöver utgjorde effektnumret.

Ralph.

Soldaterna förfriska sig med lemonad.

KONUNGENS RESA TILL VÄSTKUSTEN.

Illustrationerna efter fotografier tagna för HVAR 8 DAG af fotogr. Olga Rinman, Gbg, Carl Victorin samt af Hv. 8 Dags egen det kungl. tåget medföljande fotograf.

Efter att ha invigt Hålahults sanatorium besökte konung Oscar för första gången Linde och därpå Grängesberg, där de storartade anstalterna för h. m:ts mottagande lära ha kostat öfver ett halft hundra tusental kronor. Därifrån anträdde

Parti af Skara. (I fonden domkyrkan, till höger Stadshotellet.)

Konungen hälsar Skaraborna.
(Mannen i den trekantiga hatten med ryggen hitåt är borgmästare Trybom).

Konungen mottager blommor vid Gräfsnäs.

Vid Gräfsnäs. (Till vänster om h. m:t står landshöfding Sjöcrona).

färden till Västergötland, hvars bygder h. m:t gästade i tvänne dagar — söndagen den 15 och måndagen den 16 dennes. Västgötafärden afslutades med invigningen af Västergötland—Göteborgs järnväg (Skara—Göteborg), hvarefter h. m:t gick ombord å sin kära »Drott».

HVAR 8 DAG återgifver här en hel del mycket lyckade bilder från denna h. m:ts resa i västgöters bygd. Den som skrifer detta hade tillfälle följa den samma båda dagarne och fick

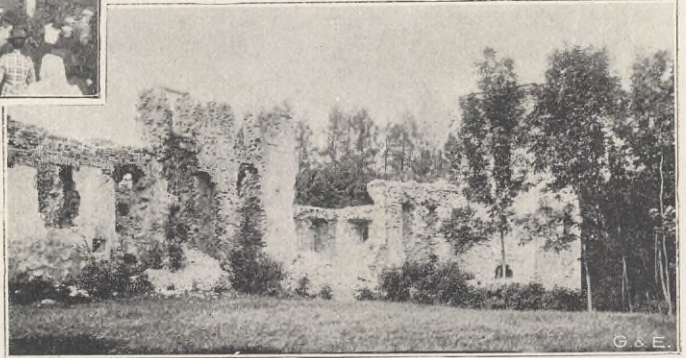
Vid Gräfsnäs station.

oupphörligen bevittna, hur hjärtligt konungen mottogs och huru hans vackra, rörliga gestalt öfverallt väckte vördnad och beundran.

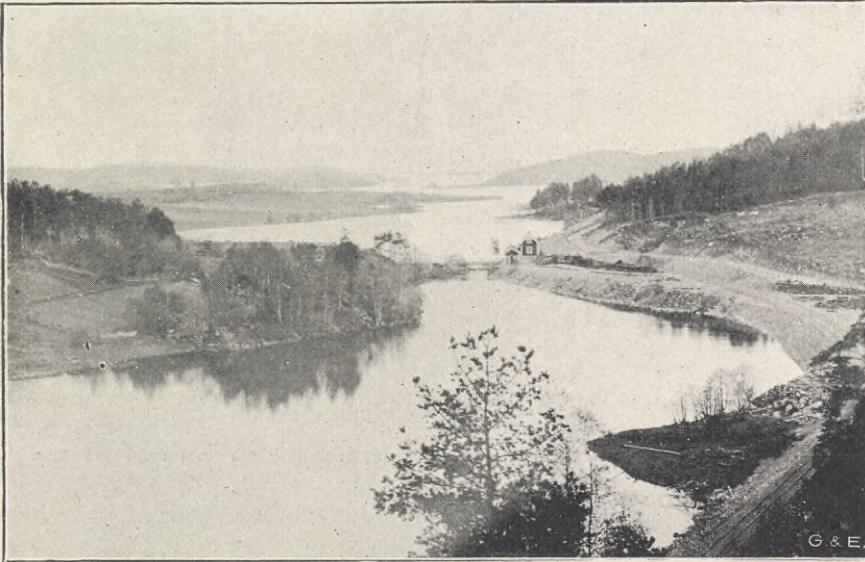
Med ungdomliga steg skyndade

och lindrar den, med värme i blicken tager han den lilla landsflickans enkla bukett, med rörd stämma hälsar han hjärtligt den 81-årige gamle husaren, vår nye ärkebiskops fader . . .

Hvad voro väl alla hyllningsovationer utomlands mot dessa af tillgifvenhet tårade ögon, dessa kanske ojämna men innerst från

Gräfsnäs slottsruin.

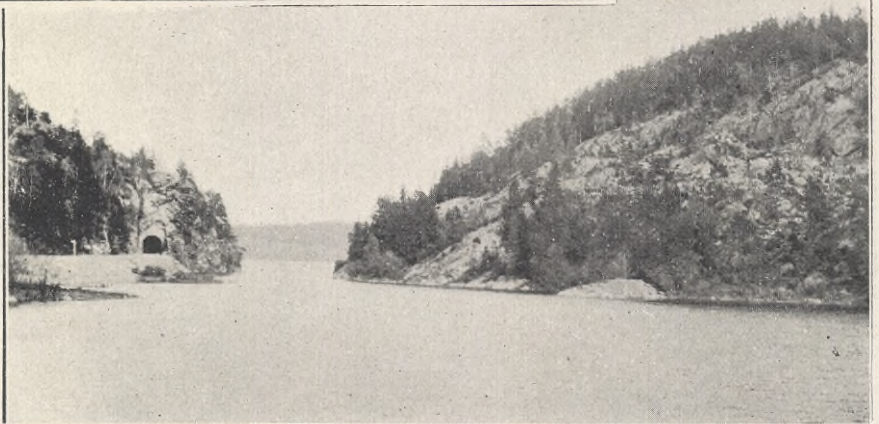

Vy från Åsjöberget.

den 71-årige monarken upp till Kinnekulles topp, med outtröttlig älskvardhet hälsar han åt alla håll och har ett vänligt ord för en hvar, med landsfaderligt hjärta åhör han en gammal gumma klaga sin nöd

hjärtat kommande hurrarop, som man i västgötabygd var vittne till!

En konungs lott är i sanning afundsvärd — när han är så älskad och vördad af hela sitt folk som Oscar II.

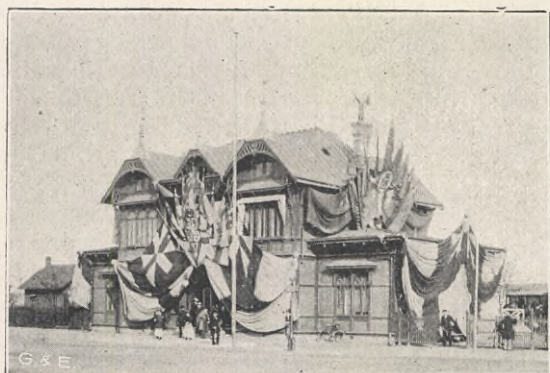
Tunneln genom Åsjöberget.

Mötet mellan konung Oscar och ärkebiskop Ekmans far. (Denne är den mellerste af de fyre personerna, som stå framför h. m:t. Bakom dem synes h. exc. riksmarskalken.

Till h. m:t öfverlämnades från de tre järnvägars styrelser, hvilka genomskära dessa trakter af Västergötland (Skara—Kinnekulle—Veners, Lidköping—Kinnekulle och Västergötlands—Göteborgs) ett minnesalbum med vackra fotografiska vyer.

Bland dem märktes de här återgifna scenerierna från Gräfsnäs slottsruin, Åsjöbärg och tunneln genom detsamma vid sjön Anten — tvänne af de mäst beundransvärda

Västgöta-järnvägens fästsmyckade stationshus i Göteborg.

punkterna på sträckan Gräfsnäs—Göteborg. Denna bandel är en af de vackraste man kan befara. Där upprullas så härliga scenerier, det ena mera storslaget än det andra, att ögat icke kan se sig mätt. Denna pittoreska natur i förening med de sägner som lefva i trakten och det historiska skimmer som breder sig öfver dessa nejder, göra dem till högst intressanta turistmål. Den som gästar Göteborg sommartiden bör hädanefter ej försumma en afstickare till Gräfsnäs.

*

Bilden från Göteneds station (å S. K. V. järnväg), där det mycket omtalade mötet mellan konung Oscar och ärkebiskop Ekmans 81-årige fader, den gamle husaren, ägde rum, har benäget ställts till HVAR 8 DAGS för-

Lands-höfd. Lagerbring. Biskop Keijser.
Invigningen af Västergötlands—Göteborgs järnväg. Biskop Keijser läser bönen.

Löjtnant John Nyström,
verkst. direktör och trafikchef vid den nya järnvägen.

fogande af en amatörfotograf. Denna bild — säkert den enda som togs vid detta märkliga tillfälle — är ju i sitt slag en stor raritet.

TRENNE KUNGAGRUPPER.

Foto. Lindhe, Lidk.

Konungen på Råbäck.

Vare sig konung Oscar hälsar de breda lagren af sitt folk, eller ser omkring sig en viss societet eller omgifves af något sällskap från samhällets spetsar, framträder hos honom den fint bildade människan, den hjärtliga personligheten, hos hvilken furstevärdigheten endast framkallar vördnad och beundran. Enkel och

rättfram, älskvärd och gladlynt, ett enastående föredöme i umgängeskunst och sann hjärtegodhet — sådan är konung Oscar. Och det är därigenom han vunnit sitt folks, *hela* sitt folks uppriktiga tillgifvenhet.

Å annat ställe visade vi, huru konungen under sina västgötafärder hyllades af detta folk, hvars rojalism är mera äkta än bullersamt stormande. Här återgifva vi tvänne grupper: konungen på Råbäck och konungen bland badsocieteten å Särö.

Konungen bland societeten på Särö.

Den kungliga lunchen på Särö.

Den första bilden togs den 15 d:s vid Råbäck, där konungen gästade friherre Carl Klingspor. Man ser här, utom h. m:t och hans uppvaktning, h. exc. riksmarskalcken, landshöfd. Sjöcrona, grefve Gilbert Hamilton å Hjelsäter, där h. m:t som bekant dinerade på söndagen och tillbragte natten till måndagen, friherre och friherrinnan Carl Klingspor, godsägaren Ivar Wijk å Domö m. fl.

De två andra grupperna togos vid besöket å Särö. Å den sista bilden ser man sällskapet vid den kungliga lunchen, då h. m:t uttalade sin glädje att återse »den gröna ön», hvars natursköna läge och platser äro så bekanta.

TVÅ BILDER FRÅN LONDON.

Från vår Londonkorrespondent.

Den stora brittiska metropolen utmärker sig särskildt för sina många vackra parker, utan hvilka »lungor» jättestaden icke skulle kunna existera. Här andas millionerna ut efter en arbetstyngd dag och här andas de in frisk kvantitet af livsvilkorets syre, hvilket de endast med möda kunna insupa mellan stadens husrader.

London eger ett dussin offentliga parker, hvilka tillsammans upptaga en areal af 360 hektar. Den största är Regents park (190 har) med dess »Zoo Garden» och botaniska trädgård. Därnäst kommer den bekanta Hyde Park med en areal af 1:8 har.

Den här återgifna illustrationen från Hyde Park visar den »fashionabla» sidan af densamma. Under säsongen — det vill i London säga Maj t. o. m. Juli — har den förnäma världen på e. m. här sin mötesplats. Då förete de breda alleerna med sina eleganta ekipager och glänsande dyrbara toiletter en an-

Unga damer körande i Hyde Park på den fashionabla timmen.

Scen från St James' Park.

blick, med hvilken paradtägen i Boulogneskogen knappt tåla en jämförelse i fråga om gedigen prakt. Här utvecklas så storartadt *high life* å dessa promenader och Rotten Row (en förvrängning af »Route de roi», kungsvägen), att motstycke knappt finnes någonstädes. Det hela är så typiskt *Londonskt*, att den besökande, som icke en e. m. under säsongen varit i Hyde Park, näppeligen kan skryta af att ha sett den stora staden! — — —

Parkens andra fysionomi är mindre lysande — men icke förty imponerande, om vi tänka på de stora folkliga demonstrationsmöten som här hållas.

Dagdrifvarettillhållen i den närliggande St James' park erbjuda däremot en uteslutande nedslående tafla. Ju starkare ljuset — desto skarpare afteckna sig skuggorna!

TVÅ JUBELDOKTORER.

Vi äro här i tillfälle återgifva porträtten af ytterligare två af de vid årets promotion kreddade filosofie jubeldoktorerna, lektorn vid Latin-

lärov. i Göteborg A. O. Heurlin och f. d. adj. vid Malmö högre allm. lärov. dr P. G. Sylvan. Till båda öfverlämnades jubelkransen i Lund den 31 Maj.

Lektor A. O. HEURLIN.

Adjunkten dr P. G. SYLVAN.

GULDTÖRSTENS OFFER.

Af S. H. MERRIMAN.

Översättning för Hvar 8 Dag.

(Forts. och slut från n:o 43).

Hans blick hade åter blifvit osäker, ty det fanns ingenting fruktansvärdare än en ursinnig folkhops-otyglade raseri, och ingen lag grymmare än lynchlagen. Dock höll han i den öfverhängande faran upp sitt hufvud med ett slags stolthet — med en lätt anstrykning af denna obestämda känsla af sin egen betydelse, hvilken kan behärska offren för en olyckshändelse eller en fånge inför skranket.

»Om jag ej träffat den där svensken, hade jag begifvit mig direkt till fabriken, och de skulle hafva slitit mig i stycken», fortsatte Roden. »Jag vet ej, huru jag skall komma undan från Haag eller hvar jag kan vara säker i hela världen. Men pänningarna finnas i Hamburg och Antwerpen. De äro i säkert förvar.»

Han skrattade och kastade stolt hufvudet tillbaka. Hans åhörare betraktade honom, men endast mr Wade förstod hans tankar. Ty bankiren hade haft att göra med pänningfolk hela sitt lif, och han visste, att för många af dem är pänningen en gud och blotta ägandet därpå kärare för dem än lifvet.

»Om ni stannar här i mitt rum en trappa upp», sade Cornish, »så skall jag begifva mig ut till fabriken. Och i afton vill jag försöka hjälpa er undan från Haag — och från Europa.»

»Och jag återvänder till Villa des Dunes och packar in dina saker», tillade Dorothy.

Marguerite hade också rest sig upp och gick fram mot trappan.

»Hvart går du?» frågade hennes far.

»Till Villa des Dunes», svarade hon och tillade — vänd till Dorothy — »jag tar med mig litet kläder och stannar, tills sakerna hinna bli klarerade en smula.»

»Hvarför det?»

»Därför att jag inte kan låta er vara där ensam.»

»Och hvarför icke?»

»Därför — att jag nu en gång är sådan», sade Marguerite samt vände sig om och steg upp för trappan.

TRETTIOANDRA KAPITLET.

Epilog.

Knappast hade mr Wade och Cornish stigit ur vagnen på den s. k. nya vägen till Scheveningen och börjat gå öfver dynerna till fabriken, förrän en polisbetjänt kom springande emot dem.

»Det är,» svarade han på deras fråga, »den engelska fabriken på dynerna, som brinner. Jag är på väg till Artillerikasernen för att telegraferera efter sprutorna, fast det ej tjänar mycket till. Allt är förbi om en halftimme — med den här vinden och efter så mycken torka, som varit. Se bara den varta röken där borta!»

Han pekade på en svart rökpelare, som fördes ut öfver sandkullarna af blåsten. Därpå skyndade han vidare med en hastig hälsning.

Cornish och mr Wade fortsatte sin väg i långsammare tempo, ty bankirens kroppsbyggnad tillät icke någon större brådska, när det gällde en eldsvåda. Innan de gått långt, mötte de en annan man, som kom tvärs öfver dynerna på väg till Haag. Snart igenkände Cornish Onkel Ben, som

kom på osäkra ben och bar alla sina ägodelar med sig, inknutna i en påse af tvivelaktig renhet. Igenkännandet var tydligen ömsesidigt, ty Onkel Ben kom emot dem.

»De' ä' jag, mister,» sade han till Cornish tämligen höfligt. »Jag kan tala om, att nu försvinner jag. Där borta börjar de' osa lite för hett för mej. Nu rifver dom ner alltsammans och gör en brasa på hela kalaset. Och om ni eller mr Roden kommer dit, så tar dom och hyfvar opp er de' ä' dagens sanning. Dom förstår inte skillnaden på er och mr Roden, som jag gör. Sodom och Gomorra, säger jag. Sodom och Gomorra! Där ä' inte sten på sten om en half timme». Han skakade sin smutsiga näfve mot den uppstigande röken, hvilken snart var allt, som återstod af malgamitverken. Han skyndade vidare några steg, därpå stannade han och lade ned sin påse. — »Jag ville bara tala om,» sade han till Cornish, seende sig omkring med komisk försiktighet för att förvissa sig om att ingen lyssnade på honom, »jag vill säga er, eftersom jag tänker ge mig i väg och för miss Rodens skull, för hon har alltid varit hyggiig mot mej, att dom håller utkik efter mr Roden för att vrida nacken af honom — ett hundra tjugo stycken af dom. Och hvad som ä' ännu värre, ä', att några andra, som ä' bildadt folk som jag — gett sig af till polisen för att taga ut häktning mot honom för svikligt förfarande — eller mord eller någonting. Och det får dom också, med den historia, som dom ha att berätta, och med alla de fattiga sataraa, som ligga planterade på fattigkyrkgård så tätt som potäter. Nu har jag sagt ifrån!» Onkel Ben spottade med stort eftertryck och såg bortåt malgamitverken, skakade tveksamt på hufvudet och gick sedan sin väg, mumlande: »Sodom och Gomorra.»

Mr Wade och Cornish fortsatte sin väg öfver sandkullarna. Med den skarpa röklukten trängde äfven en svag doft af lack fram till dem. Högst uppe på en sandkulle, dit de klifvit upp med mycket besvär, stannade mr Wade. Från denna utsiktspunkt sågo de den sista skymten af malgamitverken. Bland rök och lågor kunde de tydligt se figurer, som rörde sig af och an och försågo elden med ny näring.

»De göra åtminstone saken grundligt,» sade bankiren. »Och vi vinna ingenting på att störa dem nu — men riskera lifvet. De bränna icke sina stugor, ser jag, endast fabriken. Jag är inte någon hjälte, Tony. Låt oss gå tillbaka.»

Men mr Wade fick ensam återvända till Haag, ty Cornish hade viktigare saker att bestyra. Det var nu i dubbel måtto nödvändigt att hjälpa Roden i säkerhet bort mot Holland, och med nödvändigheten ökades äfven svårigheterna. Ty Holland är ett litet land, väl bevakadt och med hög civilisation. Cornish visste, att det skulle vara så godt som omöjligt för Roden att på något sätt landvägen komma undan. Återstod således sjövägen. Cornish hade sin vistelse på det anspråklösa hotell Svanen i Scheveningen förskaffat sig många vänner, och det var till den gamla byn nedanför dynerna, som ligger afskild från den moderna badorten, som han begaf sig under dessa

svårigheter. Han tillbragte nästan hela dagen på dess trånga gator och intog sin lunch på Svanen i sällskap med en sjöfarande herre i en mjuk blå flanellskostym och med en hufvudbonad af medeltidssnitt, sådan den ännu brukas i vissa delar af Zeeland.

Från denna lugna vrå af världen skref Cornish en biljett till Dorothy i Villa des Dunes, och varnade henne för att söka meddela sig med sin bror eller ens sända honom hans bagage. På eftermiddagen gjorde Cornish en del uppköp och packade en sjömanskista, och i skymningen anlände Roden till fots.

Vädret var byigt och sommaren tycktes plötsligt i förtid hafva hunnit sitt slut.

»Det rägnar otäckt», sade Roden, »och jag är genomvåt, ehuru jag tagit vägen genom träden på Oude Weg.»

Han talade som vanligt i missnöjd ton, hvilket föranledde Cornish att tämligen barskt svara:

»Vi bli nog våtare, innan vi komma ombord.»

Det regnade, när de lämnade det lilla hotellet och skyndsamt begäfvu sig genom de krokiga och illa upplysta gatorna. Cornish hade lånat två oljeduksrockar samt ett par sydväster, hvilka nu tjänade såväl till förklädnad som till skydd för regnet. En förbigående måste taga dem för ett par fiskare på väg ut till sjös. Men gatorna voro nästan folktomma.

»Hvarför gör ni allt detta för mig?» frågade Roden plötsligt.

»För att undvika skandal,» svarade Cornish sanningsenligt nog, ty han hade blifvit uppfostrad i en värld, där man väl vet, huru svårt det är att utplåna minnet af en skandal.

Då Roden och Cornish gingo förbi den lilla fyrbåken, kommo två poliser fram ur skuggan af vallen och betraktade dem halft misstänksamt.

— »God» afton,» sade en af dem.

— »God afton,» svarade Cornish, härmande det halfsjungande tonfallet hos Scheveningens fiskarebefolkning.

De gingo vidare under tystnad.

— »Så ja,» utropade Roden, då faran tycktes öfver och de åter kunde andas fritt.

De gingo utför några trappsteg och ned på själfva strandbädden samt vidare öfver den mjuka sanden. Några få båtar lågo ute i vågsvälpet. Det var tunga holländska fiskarbåtar — flatbottnade, köllösa, rundgattade — oviga och klumpiga, men så starka, som järn och trä samt ett redbart arbete kunde åstadkomma.

Hafvets brus var så starkt, att det var nästan omöjligt att göra sig hörd, och Cornish måste fatta sin följeslagares arm och peka på ett af fartygen, från hvilket ett ljussken svagt glimmade genom skummet, som yrde omkring detsamma. Det tycktes vara det enda af fartygen, som ämnade sig till hafs med högvatten, och vädret var också allt annat än lockande.

— »Hur skola vi komma ombord?» ropade Roden genom vågornas brusande.

— »Gå,» svarade Cornish och gick före ut i vattnet.

Hindrade, som de voro, af de tunga oljerockarna, kunde blott färdas långsamt framåt, ehuru vattnet endast steg dem till knäna.

»Tre bröder» låg stötande och ryckande, då de ändtligen nådde fram och klättrade ombord öfver dess buktade sidor, som voro tlipriga af saltvatten och tjära.

»Hon är flott om tio minuter,» sade en man i oljeduksrock, som hjälpe dem öfver den långa relingen. Han gick därpå och akterut till rodret utan ett ord vidare och tog sin plats där.

Roden satte sig på relingen och blickade bortåt Scheveningen. Cornish stod tyst bredvid honom. Skummet stänkte oafbrutet öfver dem, och båten rullade och stötte, så att det var omöjligt att stå eller ens att sitta utan att hålla sig fast i den klumpiga ringen.

»Det gick lyckligt,» sade Roden kort, och i nästa ögonblick låg han afsvimmad vid Cornish's fötter.

Nästa morgon mottog Dorothy i Villa des Dunes ett bref, som Cornish föregående afton lagt på posten i Scheveningen.

— »Vi hoppas kunna gifva oss af i afton» skref han, med galeasen »Tre bröder». »Vår afsikt är att drifva omkring på Nordsjön, tills vi träffa på någon passande lägenhet — antingen ett segelfartyg med fraktfart på Norge och Spanien på dess väg söderut eller någon ångare, som går direkt mellan Tyskland och Sydamerika. När jag sett er bror lyckligt ombord på ettdera af dessa fartyg, återvänder jag med »Tre bröder» till Scheveningen. Det är en liten båt med tre nya segeldukslappar på stormärssseglet. Så att när ni ser den komma in eller ligga och vänta på högvatten, kan ni veta, att er bror är i säkerhet.»

Senare på dagen kom mr Wade på besök åkande från Haag helt bekvämt i en öppen vagn.

»Huset är ännu bevakadt», sade han lugnt, »men jag tviflar icke på att Cornish lyckats lura dem alla. Creil anlände i går afton och tycks vara en duktig karl. Han talade om, att hälften af malgamitarbetarne äro häktade för fylleri och tumult förra natten i Haag. Han skulle nu välja ut de arbetare, han vill hafva kvar, och resten skickas tillbaka till deras hemorter. Så att det går ganska bra att klarera affärerna, och om jag kan göra någonting för er, miss Roden, står jag till er tjänst.»

»Åh, med Dorothy har det ingen fara», sade Marguerite litet brådskande, och när hennes far tog afsked, stack hon sin arm under hans och följde honom öfver sanden bort till den väntande vagnen. »Har du icke sett — du rare gubbe! — att med Dorothy har det ingen fara? Tony är kär i henne.»

»Nej,» svarade bankiren nästan ödmjukt »nej, min älskling. Jag är rädd, att jag icke har observerat det.»

Marguerite tryckte hans arm ganska ömt. »Du kan inte hjälpa det,» förklarade hon. »Du är ju bara en karl, ser du.»

De följande dagarna förflyto tämligen lugnt i Villa des Dunes, och det är under lugna dagar, som vänskapen bäst metnar. De båda flickorna väntade knappast att få höra af Cornish's återkomst på flera dagar, men de togo för vana att promenera på stranden, så snart de gingo utom dörren, och de tillbragte många eftermiddagstimmar på dynerna. Under dessa timmar hade Dorothy månet förtroligt och glad samspråk med sin nyförvärfvade väninna. Munterhet och förtrolighet växlade så hastigt hos Marguerite, att Dorothy ej alltid förstod henne.

En afton, tre dagar efter Percy Rodens afresa, när Holzen var begravnen och myndigheterna förklarar att han omkommit genom olyckshändelse, tog Marguerite sig anledning att lyckönska sig själf och alla, som hade med saken att skaffa, därtill att sakerna började att klara sig.

»Nu äro vi hunnit rundt om hörnet,» sade hon i afgörande ton. »Och nu skola pappa och jag fara hem igen, och miss Williams kommer tillbaka. Miss Williams — milde himmel! Hon är en kvinna, som har en stör i sig i stället för ett hjärta. Och pappa skall åter komma och släpa hem sina unga män från staden. Pappa gifte sig med banken, förstår du. Och nu vill han, att jag skall gifta mig med en annan bank, ser du, och lefva i ståt i alla mina lifsdagar. Stackars gamle raring!»

»Jag tror, att han hellre skulle se dig lycklig än lefva i ståt,» sade Dorothy skrattande, ty hon hade sett litet af bankirens oro för denna den mest ömtåliga och brydsamma finansiella angelägenhet.

»Kanhända. I alla fall gör han sitt bästa — sitt allra bästa. Han har försökt med åtminstone femtio af dessa prydliga unge män, sedan jag kom hem från Dresden — rödt hår och dåligt humör, svart hår och egenkärlek, blondt hår och dumbet.

Men ingen bestod profvet, Dorothy! Ingen bestod profvet!»

Marguerite teg och gjorde med sin promenadkäpp en hel rad hål i sanden.

»Det fanns bara en,» sade hon lugnt. »Jag förmodar, det alltid finns blott en — eller hur, Dorothy?»

»Jag förmodar det,» sade Dorothy och såg rakt framför sig.

Marguerite var tyst ett ögonblick och såg ut öfver hafvet med läpparne hopdragna på ett underligt sätt, som kom henne att se äldre ut — nästan som en kvinna. Man kunde rent af få en föreställning om, huru hon komme att se ut som en medelålders — eller till och med som en gammal kvinna.

»Han skulle hafva gått an,» sade hon. »Mycket lätt. Han var millioner gånger klokare än alla de andra — millioner gånger — ja, han var alldeles olik dem; jag vet icke hur. Men han var helt faderlig och trodde, att han var mycket för gammal, så att han försökte aldrig...

Hon afbröt sig med ett lätt skratt, och hennes förtroliga sätt var åter som bortblåst. Hon stack sin käpp djupt ned i marken och kastade sig baklänges på den mjuka sanden.

»Så,» ropade hon gladt. »*Vogue la galère!* Det är bäst som sker. Det är just, hvad man skall säga, när ingen annan hjälp finns och det tydligen icke är det bästa alls. Men alla säga så, och det är alltid klokt att blanda sig i hopen och göra som alla andra, kosta hvad det vill.»

Hon tystnade tvärt såg på sin väninna. Några segelbåtar hade hela eftermiddagen syntts sakta närma sig stranden, gynnade af en svag bris, och Dorothy hade hållit ögonen stadigt fästa på dem. De kommo allt närmare.

»Dorothy, du ser »Tre bröder?»

»Det där är »Tre bröder,» svarade Dorothy och pekade med sin käpp.

Under en stund voro de tysta, tills båten med det lappade seglet lyckligt ankrat några meter från stranden. Flere män stego i land, af hvilka några buro fiskarkorgar. En annan åter, som gick ensam, vände sina steg mot dynerna i riktning mot nya vägen till Scheveningen.

»Och där är Tony,» sade Marguerite.

»Jag skulle kunna känna igen hans gång, om jag såg honom komma ut ur arken, hvilken tycks ha haft en viss likhet med »Tre bröder». Nu har han fört din bror i säkerhet, och nu kommer han — för att föra bort dig.»

»Kanske kommer han ihåg, att jag är Percys syster,» sade Dorothy.

»Det gör detsamma, hvems syster du är,» var det bestämda svaret. »Ingenting är af vikt — sade Marguerite och reste sig långsamt samt skakade sanden från sin klädning — utom en enda sak, och den tycks bero endast af ödets nyck.»

Hon klef långsamt upp till toppen af den sandkulle, nedanför hvilken de suttit, och stod där och såg sig omkring. Hon nickade gladt åt Dorothy. Därpå sträckte hon plötsligt ut sina händer, och Cornish, som just tittade upp, såg hennes smärta ungdomliga gestalt afteckna sig mot himlen, i en låtsadt välsignande ställning.

»Gud välsigne er, mina barn!» ropade hon, och med ett skratt vände hon om och promenerade ensam tillbaka till Villa des Dunes.

»Gud välsigne er, mina barn!«

SLUT.